

Karmaşık Çevre Sorunlarının Yönetişimi İçin Bir Öneri: Post Normal Bilim

Özet

Ekolojik ekonomi ve sürdürülebilirlik tartışmaları bağlamında ilk önce Funtowicz ve Ravetz tarafından 1990'lı yıllarda ortaya atılan post normal bilim (PNB) anlayışı, teorisi yahut paradigması, (değerlerin tartışmalı, olguların belirsiz, çıkarların büyük ve kararların acil olduğu) post normal dönemde yaşayan günümüz toplumunun karşı karşıya olduğu karmaşık çevre sorunlarını (iklim değişikliği, nükleer enerji, genetiği değiştirilmiş yiyecekler, AIDS vb.) çözmede Kuhn'un tanımladığı normal bilimin artık yetersiz olduğunu ileri sürerek politika belirleme için yapılan bilimin meşruiyetini tartışmakta, karmaşık sistemlerden kaynaklanan sorunların yönetişimi için farklı bir sorun çözme stratejisi önermektedir. Bu çalışmada karmaşık çevre sorunlarının (post normal sorunların) yönetişimi için PNB'nin getirdiği belirsizlik yönetimi, genişletilmiş uzman topluluğu ve disiplinlerötesi yaklaşım gibi öneriler tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Post normal bilim (PNB), normal bilim, karmaşık sorunlar, genişletilmiş uzman topluluğu*

A Proposal for the Governance of Complex Environmental Problems: Post Normal Science

Abstract

The insight, theory or paradigm of post normal science (PNS) which was initially put forward by Funtowicz and Ravetz in the context of ecological economics and sustainability debate in the 1990's suggests that normal science defined by Kuhn is no longer adequate to resolve the complex environmental problems (climate change, nuclear energy, genetically modified foods, AIDS etc.) faced by the contemporary society undergoing a post normal period in which "facts are uncertain, values in dispute, stakes high and decisions urgent". Post normal science, thus, discusses the legitimacy of science for policy and proposes a different problem-solving strategy for the governance of complex problems. This study is an attempt to argue PNS's proposals for the governance of complex environmental problems (or post normal problems) such as management of uncertainty, extended peer community and transdisciplinarity.

Keywords: *Post normal science (PNS), normal science, complex problems, extended peer community.*

Mustafa DEMİRCİ¹

¹ Yrd. Doç. Dr., Adnan Menderes Üniversitesi Nazilli İİBF Kamu Yönetimi Bölümü, mdemirci@adu.edu.tr

* Bu çalışma, 12-13 Mayıs 2006 tarihinde İstanbul Kültür Üniversitesi'nde düzenlenen I. Disiplinlerarası Kaos Sempozyumu Kaos ve Karmaşık Sistemler'de sunulan "Karmaşık Sorunların Yönetişimi İçin Bir Öneri: Post Normal Bilim" adlı bildirinin gözden geçirilerek genişletilmiş biçimidir.